

ทุ่งนาเขียวขจี ของ อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี

รีสอร์ท (โรง) เรียนรู้สิ่งแวดล้อม กลางทุ่งนาเขียวภาคตะวันออก

ป๊อ

ท่ามกลางทุ่งนาเขียวขจี ของ อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี เป็นที่ตั้งของโรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาคาร) โรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลาง ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่ศักยภาพของโรงเรียนก้าวไปถึงระดับการเป็นต้นแบบโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อม ในโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม เฉลิมพระเกียรติ “ตามรอยเท้าพ่อ...กับฮอนด้า” โดยกลุ่มบริษัทฮอนด้า ในประเทศไทย ที่ถึงแม้ว่าผู้อำนวยการโรงเรียน หรือคณะครูผู้ทำกิจกรรมจะเปลี่ยนไปตามวาระ แต่จิตสำนึกเรื่องสิ่งแวดล้อมก็ยังคงอยู่คู่โรงเรียนวัดหนองคันมาโดยตลอด

เพราะการปลูกฝังเรื่องสิ่งแวดล้อมได้กลายเป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนและบุคลากรไปแล้ว พิสูจน์ได้ด้วยการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม เฉลิมพระเกียรติอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่โครงการครั้งที่ 4 (พ.ศ. 2549-2550) จนถึงโครงการครั้งที่ 6 ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2553-2554)

สู่เป้าหมาย ‘รีสอร์ทแห่งการเรียนรู้’

มนตรี วัฒนฐานะ ซึ่งแม้จะเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนคนใหม่ แต่ก็ไม่ละทิ้งนโยบายการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เล่าว่า เมื่อใครพูดถึงโรงเรียนวัดหนองคันก็ต้องนึกถึงเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมและละครชาติรีฟติ้งทุก สองสิ่งนี้เป็นอันดับแรก

“โรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม เฉลิมพระเกียรติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนอกจากจะได้รับทุนสนับสนุนจากกลุ่มบริษัทฮอนด้า ในประเทศไทยแล้ว ยังได้สร้างให้คณะ

ครูและนักเรียน รวมไปถึงชุมชนที่เกี่ยวข้อง เกิดจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมผ่านทางวิถีชีวิตประจำวันของพวกเขา สะท้อนออกมาให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้สานต่อโครงการดังกล่าวควบคู่ไปกับการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมด้วย โดยสอดแทรกเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนเด็กนักเรียนในแต่ละรายวิชาและเชิญพระวิทยากรมาเป็นอาจารย์สอนร่วมด้วย

โดยตั้งเป้าพัฒนาโรงเรียนให้เป็น “รีสอร์ทแห่งการเรียนรู้” ซึ่งจะมีการบริหารจัดการในรูปแบบครอบครัว โดยจะประชุมกับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง หรือในการเข้าร่วมโครงการต่างๆ ของโรงเรียนก็จะจัดให้เป็นไปตามความสนใจและความพร้อมของคณะทำงานอยู่เสมอ ซึ่งนโยบายในตอนนี้เราตั้งใจจะพัฒนาฐานการเรียนรู้ให้เป็นแบบถาวร เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยมีนักเรียนเป็นวิทยากรบรรยายใช้พี่ประกบน้อง สอนน้อง ส่งต่อรุ่นต่อรุ่น และ

ประมาณ 1,000-1,500 ลูกบาศก์เมตร การปั่นไฟ กังหันหมุน 9 รอบจะเกิดกระแสไฟฟ้า 12 โวลต์ ซึ่งจากการนำไปใช้งานจริง กังหันลมตัวนี้ใช้ประโยชน์ได้อเนกประสงค์ ทั้งปั่นไฟใช้ในอาคารเรียน สูบน้ำจากบ่อและเก็บน้ำในถัง เพื่อนำน้ำไปใช้รดน้ำต้นไม้ และใช้ในห้องน้ำต่อได้อีกด้วย โอดียสิ่งประดิษฐ์นี้ได้มาจาก อนาคต วิสิทธิ์วงศ์ คุณครูภูมิปัญญาที่มาช่วยสร้างสิ่งประดิษฐ์และสอนเด็กๆ นักเรียนในวิชาการประดิษฐ์และการต่อประจุไฟฟ้าให้กับเด็กๆ มาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่า 5 ปีแล้ว”

นอกจากนี้ ภายในโรงเรียนวัดหนองคันยังมีแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ให้ผู้สนใจและคณะโรงเรียนเข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน

โดยการนำเสนอของนักเรียนทั้งหมด 10 ฐาน ได้แก่ 1.พลังงานทดแทนจากกังหันลมและจักรยานปั่นไฟ 2.การปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ 3.การเลี้ยงปลาตู้ 4.การทำน้ายาอเนกประสงค์ 5.การทำปุ๋ยหมักดินเลนนาถุ้ง “อันเนื่องมาจากพระราชดำริ” และทำปุ๋ยจากเปลือกทุเรียน 6.ธนาคารขยะรีไซเคิล 7.บ่อน้ำบาดาลเสีย 8.การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและรักษาหน้าดิน 9.กิจกรรมลดภาวะโลกร้อน 10.รณรงค์การอนุรักษ์พลังงาน น้ำ ไฟฟ้า อย่างประหยัดและคุ้มค่า

กิจกรรมการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ “น้องอีฟ” ชญาณี ไชตสุวรรณ นักเรียนชั้น ม.3 ซึ่งได้รับรางวัลนักเรียนพระราชทาน เป็นตัวแทนมัคคุเทศก์น้อย พาเยี่ยมชมฐานต่างๆ ของโรงเรียน กล่าวด้วยความภาคภูมิใจ

“โรงเรียนของเรามีฐานการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมทั้งด้านการจัดการขยะ น้ำ พลังงาน รวมถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสิ่งที่หนูภาคภูมิใจมากที่สุดคือความสะอาด ที่ใครมาถึงจะต้องเอ่ยปากชมเป็นอย่างแรกเลยคะ เกิดขึ้นจากความร่วมมือของคุณครูและนักเรียนทุกคน ซึ่งจะมีการแบ่งเขตรับผิดชอบความสะอาดตามกลุ่มสี่ และโรงเรียนของเรายังมีต้นไม้มากทำให้บรรยากาศของโรงเรียนเราร่มรื่นคะ”

น้องอีฟ กล่าวว่า “การเป็นมัคคุเทศก์ไม่ยากเลยคะ เพราะเป็นสิ่งที่ตัวเองลงมือทำจริงๆ ทั้งฐานการเรียนรู้ต่างๆ และกิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นธนาคาร

มนตรี

น้องอีฟ

วางแผนระยะยาว” ผู้อำนวยการมนตรี อธิบายภาคภูมิใจ

ละครชาตรีทุ่งตึก และการแสดงของเด็กนักเรียนโรงเรียนวัดหนองคัน ก็นำวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นเครื่องแต่งกาย

“ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมก็คือชุมชนที่เข้มแข็ง และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างเต็มที่เสมอมา เพราะถึงแม้จะเป็นชุมชนชนบทแต่ให้ความสำคัญกับการเรียน ซึ่งหลักของโรงเรียนในการผูกมิตรกับชุมชน คือการให้และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เมื่อเขาขอความช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นงานประเพณีต่างๆ เขามาขอใช้สถานที่ หรือกำลังเด็ก ในการออกงาน เช่น คณะอังกะลุง หรือละครชาตรี เราให้ความช่วยเหลือตลอดอย่างเต็มที่ ไม่เคยปฏิเสธ” ผู้อำนวยการมนตรี กล่าว

ครู+นักเรียน ร่วมแรงรักษ์โลก

ความโดดเด่นของโรงเรียนวัดหนองคันอีกสิ่งหนึ่ง ก็คือ นวัตกรรมกังหันลมจากวัสดุเหลือใช้ ด้วยทำเลที่ตั้งของโรงเรียนที่อยู่ใกล้ชายทะเลทำให้มีต้นทุนด้านพลังงานลม จุดประกายให้เกิดการประโยชน์ในการวิดน้ำและปั่นไฟใช้ในโรงเรียน โดยมีพัฒนาการของกังหันลมอย่างต่อเนื่อง จากกังหันลมสังกะสีรุ่นแรกได้อาคารเรียน

จนวันนี้เป็นกังหันลมขนาดใหญ่ตั้งตระหง่านอยู่คู่โรงเรียน “ครูต่าย” ปิติยามาศ หลิววัฒนาสิริกุล ครูผู้รับผิดชอบฐานการเรียนรู้พลังงานทดแทนเล่าเรื่องนี้ให้ฟังว่า

“กังหันลมทำจากถังน้ำมัน 200 ลิตรผ่าครึ่ง โดยประโยชน์ที่ได้ คือ ถ่างกังหันลมได้ครึ่งรอบจะสามารถวิดน้ำจากบ่อได้ และหากพัดได้ 1 รอบก็จะปั่นไฟใช้ได้ การปั่นน้ำใน 1 วันจะได้

ชยะ การประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ การทำปุ๋ยหมัก
น้ำหมักชีวภาพ ซึ่งนักเรียนทุกคนจะมีส่วนร่วม
หมดคะ”

ใครมาเยี่ยมชมโรงเรียนนี้ได้ใช้บริการเธอ
แน่นอน สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาคาร) และ
โครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม เฉลิม
พระเกียรติ “ตามรอยเท้าพ่อ...กับฮอนด้า” ได้ที่
www.hondagreenschool.com ○